

FELSŐÖRSI

Hírmondó

XI. évfolyam 9. szám 2017. október
Felsőörsi Önkormányzat Kiadványa

Bölcsőde épülhet Felsőörsön

A település fejlesztéspolitikájában mindig is szoros, mondhatni mindennapos volt az együttműködés dr. Kontrát Károly, a térség országgyűlési képviselője és a Felsőörsön élők között. Ennek az aktív kormányzati-önkormányzati összmunkának az eredménye a 1717/2017. (X.3.) Kormányhatározat, mely lehetővé teszi, hogy Felsőörsön megvalósulhassanak bölcsődei terveink. A kormányhatározat alapján helyi érdekű települési fejlesztések címszóval 95 millió forintot biztosít a Magyar Kormány Felsőörs számára bölcsőde építésére. Ezzel egy teljesen új szolgáltatási forma alakulhat ki Felsőörsön, amely nem csak az édesanyák mielőbbi munkába való visszatérését segíti, de egyúttal erősíti a Felsőörsön biztosított szociális hálót, növeli az esélyegyenlőséget és falunk népességmegtartó/népességvonzó erejét, valamint új munkahelyeket teremt. A tervezett bölcsőde épület az óvoda telkén kap helyet úgy, hogy a meglévő, 2014-ben bővített óvoda és a bölcsőde új épülete folyosóval lesz összekötve.

A jó hírt országgyűlési képviselőnk, dr. Kontrát Károly államtitkár Úr a helyszínen, október 6-án, sajtótájékoztató keretében jelentette be. Minden felsőörsi nevében ezúton is köszönjük támogatását!
A bölcsőde működése terveink szerint 2018 vége felé indulhat.

SZABÓ BALÁZS, POLGÁRMESTER

Önkormányzati hírek

Felsőörs Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2017. szeptember 27-én rendkívüli, nyílt ülést tartott. Az ülés első napirendi pontjaként a képviselő-testület módosította az önkormányzat és ezen belül a közös önkormányzati hivatal 2017. évi költségvetését. A költségvetés módosítást követően, mind bevételi, mind kiadási oldalon több, mint 55 millió forinttal emelkedett. Ezen belül a legjelentősebb tételt a Faluház (Polgármesteri Hivatal), mint a településképzet meghatározó egyik épületünk külső rekonstrukciójára és energetikai korszerűsítésére elnyert 37,5 millió forintos támogatás jelentette. A képviselők támogatták a Felsőörsi Ifjúsági Közhasznú Sportegyesület pályafelújításra vonatkozó kérelmét és az egyesület által nyújtott eddig is nagyon színvonalas utánpótlás-nevelés és tömegsport feltételeinek biztosítása érdekében a kérelemben foglalt összeggel (mely a költségek kb. 50%-át jelenti), azaz 300 ezer forinttal járult hozzá az önkormányzat az alsó foci-pálya újrafüvesítéséhez.

A képviselő-testület szintén támogatta Nagy Zsuzsanna óvodavezető kérelmét, mely az óvodában 2017. februártól létesített fejlesztő pedagógusi státuszt a 2017/2018-as nevelési évről is biztosította a speciális nevelési igényű óvodások legmegfelelőbb fejlesztése érdekében. Az Önkormányzat a Felsőörsi Református Egyházközség kérelmére 500 ezer forinttal támogatja a református templom orgonájának felújítását.

A képviselő-testület 2017. október 16-án tartotta soron következő nyílt ülést.

Az ülésen a képviselők elsőként az építményadóról és a telekadóról szóló rendeleteket módosították és megalkották a települési adóról szóló rendeletet.

Az építményadóban az alábbi adómérték változások történtek:

Adónem	Adómérték 2017. Ft/m ²	Adómérték 2018. Ft/m ²
Lakások	160	180
Gazdasági épületek	850	900
Kereskedelmi, gazdasági övezet	250	270
Üdülőövezet	185	190

Főként külterületen, kivételesen belterületen is sok gondot okoznak a gondozatlan területek. A 2018-as évtől kezdődően az elhanyagolt, gondozatlan telkek tulajdonosait új adó kivetésével próbáljuk ingatlanuk rendben tartására ösztönözni. A belterületi telkek és zártkerti művelés alól kivont zártkerti külterületi telkek esetében a telekadó ad erre lehetőséget, termőföldnek minősülő zártkerti külterületen pedig a települési adó. Adómentességet kap az a föld/telek, amelyen szőlőgyümölcs kultúra, gondozott veteményes, kertészeti telep van, vagy azon a gyomnövények megtelepedésének és terjedésének megakadályozására alkalmas munkát elvégezték. Minimálisan az az elvárás, hogy legalább a gyommentesítés, kaszálás legyen folyamatosan elvégezve. Ennek megtartását az Önkormányzat évente két alkalommal (május 31. és szeptember 15. között) ellenőrzi. Az adó mértéke egységesen 20 Ft/m².

A központi címregiszter létrehozása miatt a képviselők módosították a közterületek elnevezéséről és a házszámok szabályairól szóló önkormányzati rendeletet. A témáról bővebben külön cikkben olvashatnak.

Harmadik napirendi pontként a képviselők rövid tájékoztatást kaptak a bölcsőde megépítésére kapott állami támogatásról.

Sokak számára fontos változás a szociális ellátások rendjéről szóló önkormányzati rendelet módosítása is. A módosítással megnő a támogatásban részesíthetők száma, emelkedik a jövedelemhatár a rendkívüli települési támogatásnál, a temetési támogatásnál és a lakhatási támogatásnál. A két utóbbi támogatási formánál az adható támogatás összege is növekszik. A rendeletben módosultak a születési segély és a szociális étkezés nyújtásának feltételei is. A módosított rendelet olvasható a www.felsoors.hu – önkormányzat – egyéb rendeletek – 2015. évi rendeletek között.

Az önkormányzat idén is rendeletet alkotott a szociális tűzifa támogatás igényléséről és felhasználásáról. Ennek részleteiről lapunk hasábjain és egyéb fórumokon (hirdetőtáblák, honlap) szintén külön felhívásban szólunk.

A képviselők az ülés végén tájékoztatást kaptak az elmúlt ülés óta történt fontosabb eseményekről.

A nyílt képviselő-testületi ülések részletes jegyzőkönyveit községünk honlapján (www.felsoors.hu) az 'Önkormányzat' -> 'Jegyzőkönyvek' menüpont alatt olvashatják.

SZABÓ BALÁZS, POLGÁRMESTER

Tájékoztató a Központi Címregiszter (KCR) létrehozásával kapcsolatos lakosságot érintő változásokról

Magyarországon a közigazgatásban létező különböző cím-adatbázisok eddig nem voltak egységesek. Ennek megoldására Magyarország Kormánya, a különböző hatóságoknál párhuzamosan nyilvántartott címadatok egyetlen nyilvántartásba történő egyesítésével a Központi Címregiszter (továbbiakban: KCR) létrehozásáról döntött. Ennek célja, hogy az adatok naprakészek, pontosak legyenek, és minden hatóság ezt az azonos adattartalmú nyilvántartást használja.

A 345/2014. (XII.23.) Korm. rendelet értelmében a címképzésért az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője a felelős. Ellátja a címkezeléssel összefüggő feladatokat, intézkedik a címek hibás adatainak módosításáról, javításáról.

A Balatonalmádi Közös Önkormányzati Hivatal Felsőörsi Kirendeltségének munkatársai a fel-

sőörsi címeket felülvizsgálják. A szükséges helyreigazításokról az érintettek írásban értesítést kapnak. Társasházak esetében a lakások helyes címének megállapítása érdekében szükség lehet a társasházi alapító okirat módosítására.

Címváltozás esetén

- Az érintett ingatlanba bejelentett személyek lakcímkártyájának cseréje szükséges. Ez illetékmentes,
- Forgalmi engedély cseréje nem szükséges, kérelemre a kormányablak illetékmentesen bejegyzzi az új címet,
- Személyi igazolványt (új típusút) cserélni nem szükséges, mert abban lakcím nem található,
- Pénzügyintézetek, biztosítók felé az ügyfélnek van bejelentési kötelezettsége,
- Közszolgáltatók felé az Önkormányzati Hivatal a közterületek elnevezésének, jellegének

változását bejelenti, de pl. házzámváltozást mindenkinek egyénileg kell bejelentenie, lakcímkártya cserét követően.

- vállalkozás esetében, telephely címének változását a vállalkozás képviselője köteles bejelenteni a cégbírósnak, ill. az illetékes Járási Hivatalnak.

Belterületi lakcímmre bejelentkezettek esetén a címregiszter kialakítása során történő felülvizsgálat várhatóan nem eredményez semmilyen változást. Külterületi lakcímmre bejelentkezettek esetén azonban szinte minden esetben várható lakcímváltozás, melyről minden érintett egyénileg, írásban kap értesítést.

A Központi Címregiszter kialakítása érdekében kérjük a Tisztelt Lakosság szíves megértését és együttműködését!

DR. KÖNCZÖL GÁBOR KIRENDELTSÉGVEZETŐ

Szőlőhegyi krónikák – Gyökeret eresztettünk

Új sorozatot indítunk útjára. Lukácsné Pilhál Zsófia, mint frissen betelepült olvasónk vállalta, hogy havonta megosztja velünk gondolatait a falusi életről. Olvassák írását jó szívvel! (A szerk.)

Itt, a szőlőben már ezerszínű a táj, illatozik az avar, csipős a reggel. Beindul az emberben is valami bizsergés, tenni akarás, készülődés: nem csak a télre, hanem a következő esztendőre is. Mi például amellet, hogy fölástuk a kertet, kihúzogattuk az elszáradt paradicsomot (nem kellett volna, mert a húsz fokos október beérlelte volna az utolsó szemeket), meglátogattuk a környékbeli kertészeteket. Fát szeretnénk ültetni.

Talán csak városi embernek ilyen izgalmas ez a terv, talán aki hosszú ideje itt él, vagy ide született, annak nem kaland facsemetéket simogatni, bokrokat méricskélteni, eszmecsérét folytatni a marhapelletről. Elkészítettük hát a lyukakat, könyörtelen centivel méricskélünk, mennyire kell mélyebbre ásni, hogy jól érezze magát a dió, sok vizet kapjon a fűz, vagy napos helyre kerüljön a füge. Lázasan figyeltük, jól beiszapoljuk a gyökereket, dél felé nézzen az oltás, és semmiképpen ne fedje föld. Utoljára egy kis nektarint ültettük el, így a nagyján már túl

vagyunk, még egy kis hagymát duggatunk el a gyerekekkel, gondolunk a tavaszra.

A szomszédos dombon is lelassult az élet. A nyári hónapokban a „Nekünk a Balaton a Riviéra” dallamára mulatozó családok elmaradtak, csak a romantikus lelkűek és az őslakosok motoszkálását hallani. Ki-ki a körtétjét szüreteli, és hoz nagylelkűen egy zsák mézédés kóstolót, más diót ver le a fáról, utoljára lenyírja a fűvet, birsalmát szagolgat, jó-e már. Nyugodtabb a piac is a városban, az árusok ráérnek elmagyarázni, mi a zöldparadicsom-savanyú eltevésének a titka, milyen almát érdemes télire venni, és a sajtos Gergő is kedvesen invitál, ugyan, látogassuk már meg a tehénkéket a kicsikkel, ha tehetjük. Nincs az az idegőrlő várakozás a pékasszonynál sem: még kilenckor is akad egy-egy friss vekni, és Éva néni fáradt arcán mintha a ráncok is kisimultak volna a nyári hajtás után. A Balatonnál hatalmas hatat hoz a hálójában a halász, a strandok nyitva, ahol pár hónapja még fürödtünk, ma csak páran lézengnek. Ők is inkább gyerekesek a játszótér körül, vagy idősebb, sétáló párok. Mindnyájan fürdünk a bágyadt napsütésben. Jó ez az ősz itt, első ősziünk Felsőörsön.

PILHÁL ZSÓFIA

Felhívás szociális tűzifa igénylésének lehetőségére

Ezúton hívjuk fel minden felsőörsi rászoruló figyelmét, hogy önkormányzatunk idén is lehetőséget biztosít tűzifa szociális alapon történő igénylésére.

A kérelmeket a 17/2016 (XI.15.) önkormányzati rendelet mellékletében meghatározott „Szociális tűzifa támogatás iránti kérelem” formanyomtatványon kell benyújtani.

Kérelmezőnek a támogatásra vonatkozó kérelméhez mellékelni kell a támogatásra való jogosultságról szóló határozatot a rendelet 2.§ (1) a), b), c), d), e) pontjára alapított támogatási kérelem esetén:

„2§. (1) Természetben nyújtott szociális tűzifa támogatásra jogosult a kérelmező akkor, ha:

- a.) **aktív korúak ellátásában részesül, vagy**
- b.) **időskorúak járadékában részesül, vagy**
- c.) **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermeket nevel, vagy
- d.) **természetbeni vagy pénzügyi formában nyújtott települési lakhatási támogatásra jogosult, vagy**
- e.) **akinek jövedelme az önkormányzat szociális ellátások rendjéről szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendeletének 10 § (5) bekezdése szerint a**

rendkívüli települési támogatás megállapításánál figyelembe vevető jövedelmet nem haladja meg. (85.500,-Ft/fő, ill. egyedülálló esetében: 99.750,-Ft)”

„A támogatási kérelmek elbírálásakor a rendelet 2.§ (1) a), b), c), d) pontjának megfelelő kérelmezőket kell előnyben részesíteni. A rendelet 2.§ e) pontjának megfelelő kérelmező részére támogatás csak akkor állapítható meg, ha a rendelet 2.§ a), b), c), d) pontjának megfelelő valamennyi kérelmező részére a támogatás megállapításra került és a támogatásra nyitva álló keret még nem merült ki.”

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 43 erdei m³, a támogatás mértéke háztartásonként 1 erdei m³ tűzifa.

A kérelmek benyújtásának határideje: **2017. november 30.**

A kérelem benyújtásának módja és helye: Papír alapon az erre rendszeresített formanyomtatványon Felsőörs Község Önkormányzata (8227 Felsőörs Szabadság tér 2.).

A kérelmek elbírálásának határideje: **2017. december 7.**

Szót kér a folyófüszender

Sokan gondolják azt, hogy a kerti virágokat megfojtó és mindent benövő szulák fajok (népies nevén folyófű vagy folyondár) haszontalan növények. Erre cáfol rá a folyófüszender, amelynek kizárólagos tápnövénye az apró szulák és a sövényeszulák. Ez a szender féle, vándorló faj. A teleket az Egyenlítő környékén tölti, tavasszal átrepüli a Földközi-tengert és szerteséjjel repül a kontinensen, egész Európában elterjedt faj. Bizonyos években még Izlandon is megjelenik. Általános elterjedtségének egyik oka lehet, hogy nagyon jó repülő. Akár 50 km/h sebességgel képes órákon át repülni. Magyarországon nyár elején jelenik meg, de a folyamatos beáramlásnak köszönhetően legnagyobb példányszámban nyár végén repül. Szemünk elé nagyon ritkán kerül, mivel csak éjszaka aktív. A nappali órákat árnyékban, fák törzsein tölti. Táplálkozása nagyon hasonlít a nappal is aktív kacsafarkú szenderéhez, mivel a nagyon hosszú pödörnyelvét (10 cm hosszú) használva nem száll le, hanem lebegve szívogatja a virágok nektárját. Méretre ez az egyik legnagyobb szenderfaj, mivel hossza elérheti a 13 cm-t is. Petéit folyófüvek levelének fonákjára helyezi. A hernyók a növény leveleit fogyasztják és júliustól szeptember végéig tart a teljes kifejlődésük. A hernyó mérete bebábozódásig elérheti a 10 cm-t is. Bebábozódáskor a földbe ássa magát és ott alakul át szenderé. Kikelés után rögtön útra kell a déli melegebb vidékek felé. Csak nagyon kevés jut el belőlük a trópusokra, mivel a nagy részük már indulás előtt megfagy. Életmódjukban még mindig számos rejtély van. Pl. nem tudni, hogy az itt kikelt szenderék a következő évben visszajönnek-e Európába. A faj hernyói tavaly és idén is előkerültek Felsőörsön és sikerült egy kifejlett példányt is lefotózni (ld. ábrák). Nálunk hernyója az apró szulákat fogyasztja, ami nagyon gyakori, mivel megtalálható minden bolygatott területen, szántásokon, szőlőkben és házak körül is. Sokan vélik úgy, hogy ezek a kúsó növények kiirthatatlanok. Ha ez így van, akkor a faj felsőörsi fennmaradása nincs veszélyben. Arra viszont figyelniünk kell, hogy a faj hernyóját ne vigyük el a tápnövényétől, mert éhen hal. Ha találkozunk vele gyomláláskor, ne bántuk és hagyjuk meg a tápnövényét is! A faj nem veszélyeztetett, mert jelentős nem vándorló állományai vannak a trópusokon is, ahol más növények alkotják a hernyók táplálékát.

Folyófüszender hernyója a Vadrózsza utca egyik veteményesében

VARGA SZABOLCS

Rózsza utcai folyófüszender

Felsőörsi nyolcas 2017.

Pályázati felhívás!!!

100 éve született Szabó Magda!
Iskolások figyelem! Szabó Magda 100 éve született, a neves alkalomra egy pályázattal emlékezik a Felsőörsi Könyvtár!
A pályázatokat lapbook formájában kérjük benyújtani!
A beérkezett pályaműveket szakmai zsűri értékeli és díjazza!
A pályaművekből kiállítást rendezünk a Könyvtárban!
A beérkezés határideje: 2017. november 30.
A pályázat témája: Szabó Magda két könyve
2–3. osztály számára: Bárány Boldizsár
4–8. osztály számára: Tündér Lala

Amit nyerhatsz:

- színházjegy
- könyvtalvány
- kalandpark belépő

Amit veszthetsz:

- ????

Részletes felhívás és jelentkezés a könyvtárban és itt:

www.felsoors.hu/hirek • 70/320-68-54

Alkoss te is!!!!

FELSŐÖRS KÖZSÉG KÖNYVTÁRA

„A szabadság ott kezdődik, ahol megszűnik a félelem...”

Október 23-ai ünnepségünket ezúttal a Faluház Tanácstermében tartottuk. A rossz idő ellenére sokan voltak kíváncsiak Szabó Balázs polgármester úr megemlékezésére és a Felsőörsi Színkör műsorára. A Színkör alkalmi társulás, melynek tagjai erre az ünnepségre álltak össze, és hoztak létre egy közös, hangulatos ünnepi műsort. A visszaemlékezések naplórészletekből és személyes történetek felidézéséből állt, majd a műsor végén egy verssel zárult. Az emlékek képekben is megjelentek, vetítés zajlott a háttérben, illusztrálva az elhangzottakat. A műsor vége gyertyagyújtással zárult. Ezúton is szeretném megköszönni a résztvevőknek, a közös gondolkozást, és hogy szabadidejüket a műsor összeállításával (is) töltötték: Kiss Judit, György Adrienn, Ruzsin-Bóné Kinga, Ruzsin István, Nádudvary Gábor.

Az ünnepség végén Felsőörs Önkormányzata, a civil szervezetek vezetői és egyházaink megkoszorúzták a Hősök kertjében álló emlékművet. Köszönjük, hogy velünk ünnepeltek!

DR. PÁSZTORNÉ SIMON ANNAMÁRIA

A képeket Steiger Veronika válogatta.

Felsőörsi Hímző Műhely újabb sikerei

Hímző műhelyünk 2014 évben alakult az „Öltogetünk, örökítünk” program keretében.

Azóta, több alkalommal már bemutatkozott munkáival helyi, és országos kiállításokon. Legutóbb Mezőkövesden volt látható több kézimunkánk is a VI. Százrósás Hímző pályázaton. Eddigi eredményeink 5 kézimunkánk B kategóriás minősítése. Szakmai segítséget, irányítást Szuperné Bubus Judit Gránátalma-díjas Népi Iparművészől kapjuk.

Foglalkozásainkat kététhetente tartjuk, következő alkalom november 7-én (kedden) 14.00-tól lesz a Civilházban.

Ha szeretne sikereink részese lenni, várjuk jelentkezését a hímző műhelyünkbe!

TISLÉR ANIKÓ
ALKOTÓKÖZÖSSÉG VEZETŐ
06/20-516-8219

Idősek napja 2017.

BURSA HUNGARICA Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2018.

Felsőörs község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 111/2017. (09. 11.) sz. kp. határozatával csatlakozott a 2018. évi Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz.

A pályázók az aktuális pályázati kiírást, a kapcsolódó dokumentumokat és az EPER-Bursa rendszerrel kapcsolatos tájékoztatót a www.emet.gov.hu oldalról tölthetik le.

A pályázat beadásához az EPER-Bursa rendszerben egyszeri pályázói regisztráció szükséges, melynek elérése: <https://bursa.emet.hu/paly/palybelep.aspx>

A pályázatot papír alapon (nyomtatott formában) a lakóhely szerint illetékes önkormányzati hivatalban (Felsőörs, Szabadság tér 2.) is be kell nyújtani.

A pályázat rögzítésének és az önkormányzathoz történő benyújtásának határideje: 2017. november 7.

Kötelezően benyújtandó melléletek:

- a felsőoktatási intézmény által kitöltött eredeti hallgatói jogviszony-igazolás a 2017/2018. tanév első félévéről,
- igazolás a pályázó és a pályázóval egy háztartásban élők egy főre jutó havi nettó jövedelméről.

Az érdeklődőknek segítséget és tájékoztatást nyújt az Önkormányzati Hivatalban Szöllös Zsoltné igazgatási ügyintéző (Tel.: 87/577-211).

Felsőörs, 2017. szeptember 26.

SZABÓ BALÁZS
POLGÁRMESTER

Kedves Olvasók!

A felsőörsi könyvtár, a Balatonalmádi Pannónia Művelődési Központ Könyvtárának fiókkönyvtára. Bár nem rendelkezünk óriási gyűjteménnyel, az almádi kollégák készségesen segítenek könyvek keresésében és kölcsönadásában. Éljenek ezzel a lehetőséggel, és kérjék tőlünk ezt a szolgáltatást, mi pár nap alatt megszerezzük, amire szükségük van! Könyvtárunkba a beiratkozás **INGYENES!!!**

Sokan ismerik a könyvtár előtte kihelyezett könyvespolcot, ahol ingyenesen elvihető, kiselejtezett könyvek vannak. Nézzenek be hozzánk és válasszanak bátran könyvet! Szeretettel fogadunk megunt könyveket is, amelyek egy része az állomány gyarapítja, másik része erre a 'szabadpolcra' kerül!

Működtetünk egy programajánlós címlistát, ahová nemcsak rendezvényeinkről, hírekről kaphatnak információt, de a Felsőörsi Hírmondó aktuális számát is elküldjük digitálisan! Érdemes rá feliratkozni, csak egy email címet kell küldeni a könyvtár címére: konyvtar@felsoors.hu

Külön ajánlom a külterületen élőknek, ahová nem jut el a Hírmondó! A nyomtatott számokat egyébként a könyvtárból is el lehet vinni, mindig tartunk kéznél!

Természetesen a Facebookon is jelen vagyunk, **Felsőörsi Aktuális** néven, csatlakozzon!

A könyvtár nyitva tartása: Hétfő: 13.00-18.00
Kedd: Zárva
Szerda és Péntek: 13.00-17.00
Csütörtök: 8.00-12.00
Steiger Veronika - könyvtáros

Dr. Pásztorné Simon Annamária - közösségszervező

Kányádi Sándor: November

*Nyugaton, keleten
vörös az ég alja.
Régről nem kelepel
kéményen a gólya.*

*Csóka- s varjúsereg
lepi el a fákat,
véget a szél se vet
a nagy csárogásnak.*

*Pedig fúj, ahogyan
fújni tud november,
birkózik a csupasz
hegyekkel, vizekkel.*

*Bömböl a szél, süvölt,
dühében már jajgat:
túlcsárogják dühét
a csókák és a varjak.*

Fotó: Sági Ági

Felsőörs anno: Birtokok és birtokosok Felsőörsön

A birtokok történetét Károly Róbert, az Anjou-házból származó királyunk (1308–42) korától folytatjuk tovább. Az Örsi család két ága a Kővágóörsiek (Kwagwors) és az Örsiek (Vrs) közösen birtokolták a malmokat – szám szerint 7 malom működött –, a peszei kápolnát, valamint a két család által alapított Mária Magdolna tiszteletére alapított templomot és egyházat is így tartották fenn. Ehhez a prépost adományozott 28 jugerum földet az Alkúttól északra. Az egyházi adót, a tizedet a felsőörsi prépost szedte be. Ennek $\frac{1}{4}$ -e a plébánosé (5–600 dénár), ami kb. 5–6 arany forintnak felelt meg, $\frac{3}{4}$ -e pedig a préposté.

Hamarosan megjelentek a világi birtokosok is, akik az egyházi birtokokból kaptak. 1338-ban a bakonybéli apáttól kapott Borzou fia, Imre új földesúrként a Bárókert alatti földekből. 1347-től megkezdődtek a szőlőtelepítések a Berkenyemál és Fenyőfő dűlőkben. Súlyosan érintette a falut az 1349-es év pestis járványa. Mindkét örsi családi ágából többen meghaltak. A kővágóörsi ágat „Kiss György”, a Miske ágat Mátyás vitte tovább. Sok volt a jobbágy áldozat is, a hatalmas munkaerőhiány miatt nagy kedvezményeket adtak, mint pl. a szabad költözködési jog. Az 1351. évi budai országgyűlés (Nagy Lajos király korában) kötelezővé tette az egyháznak a tized, a földesuraknak pedig a kilenced beszédését. Gazdagabb a Miske ág maradt, ők örökölték a Horh dombon álló Miske palotát. Kis György a veszprémi püspöknél várnagyként szolgált, később pedig Esztergomban. Itt vette feleségül János, battyáni nemesember Kata lányát. Ezzel megalapítója lett a nagy hírű Batthyány családnak, ugyanis Zsigmond királytól újabb birtokokat szerzett szolgálataiért. Felsőörsi kegyúri jogait is megtartotta, és amikor a Miskék arra kényszerül-

tek, hogy zálogba adják palotájukat a hozzátartozó birtokkal, Batthyány György fiai megváltották azt. Zsigmond király birtokokat adományozott még Örsön a Vámosi Ányos családnak és Szentgyörgyi Vince Tamásnak is. 1406-ban meghalt Battthyány György, felesége több éven át pereskedett, az akkori feljegyzések szerint már lakatlan Miske-palota és birtok visszaszerzésért, melyet már csak fiainak sikerült jóval később, 1435-ben részben visszaszerezni, és Gara nádortól engedélyt kérni a határjárásra, melyben a négyütköze, paloznaki nagyút, fajszi nagyút, csordaút, kaszás tető is szerepelnek.

1452. esztendő fordulópont a felsőörsi birtoklásban. A Batthyány örökösök nagy szorultságukban 400 aranyforintért kénytelenek voltak eladni a palotát és összes birtokaikat a Rátold-nembéli Fajszi Ányos családnak, csak nevüket és kegyúri méltóságukat tartották meg. Így a legnagyobb birtokosok a Fajszi Ányosok lettek, de továbbra is birtokai vannak a prépostnak, a veszprémi káptalannak, a bakonybéli apátságnak és az újként megjelenő számos szabad kisnemesnek, pl. a Csopaki nevezetű famíliának. Ezek a kisnemes családok már nem voltak hajlandók szőlőik után tizedet fizetni az egyháznak. Az időközben felerősödő török támadások, majd 1517-től a reformáció elterjedésével, közel 200 éven keresztül a falu teljes lakossága áttért a református hitre, használatba véve az Árpád-kori templomot, és a prépostági birtokok egy részét. Ezt a hitet gyakorolta a Fajszi Ányos család is. Az itt élő számos kisnemes család szőlő- és gyümölcsstermesztésből és állattenyésztésből (főleg marha és disznótartás) élt. A lakosság létszáma 400 fő körül mozgott.

RÁSKY MIHÁLYNÉ, TANÁR

Papírszínház érkezett a könyvtárba!

Nagy örömmre szolgál a hír,
hogy Papírszínház érkezett a könyvtárba!

Most kedvezményesen jutottunk hozzá
a Csimota Kiadó jóvoltából egy kerethez és 8 meséhez.
A Papírszínház egy Japánból eredő és igen népszerű mesekönyv,
amely a mesélést színházi élménnyé alakítja.

Egy fakeret biztosítja a háttérrel, melyben a mesék lapjai meséléssel
megelevenednek, játékosá válnak – nem mellőzve olykor a drámai
fordulatot sem. A képek gyönyörűen illusztráltak,
a mesélőt pedig a képek mögötti szöveg segíti.

A Papírszínház és meséi kölcsönözhetőek!

**Szülinap, gyerekzsúr vagy csak egy esős este:
kölcsönözze ki Ön is a Papírszínházat a könyvtárból!**

TERMELŐI MÉZ HÁZHOZ SZÁLLÍTÁSSAL

	500 g	950 g
Akácmez	1050 Ft	2000 Ft
Hársméz	900 Ft	1700 Ft
Facéliaméz (mézontófűméz)	800 Ft	1500 Ft
Napraforgóméz	750 Ft	1400 Ft
Repceméz	750 Ft	1400 Ft
Vegyes virágméz	700 Ft	1300 Ft

Illés András · Felsőörs, Csöpp utca 5.

Felsőörsre 2 kg feletti mennyiségtől házhoz szállítunk!

Hívjon bizalommal a +36 30 290 4811-as telefonszámon,
vagy írjon az illesandras92@gmail.com e-mail címre!

MÁRTON-NAPI LIBAVACSORA

2017. november 11. Civilház,
Felsőörs

Szöllös Zsoltné-
Erika,
telefonszám:
87/577-211.

A vacsora mellett
játsszóház és színes
program várja az
érdeklődőket

Információ:
[www.facebook.com](http://www.facebook.com/NőkFelsőörsértEgyesület)
/Nők Felsőörsért
Egyesület

Egyesületünk Márton napi
Libavacsorára hívja és várja Önt és
kedves családját.

A vacsora elővételben 2.100 Ft
A vacsora megrendelhető és fizethető
az Önkormányzatnál 2017. október
31-ig.

Balatoni Otthon Ingatlaniroda

Miért érdemes minket választani?

- fő célunk, hogy az eladó és a vevő is elégedett legyen
- rugalmasan az ügyfelek igényéhez igazodva péntek délután, SZOMBAT-VASÁRNAP egész nap és munkaszüneti, illetve ÜNNEPNAPOKON is nyitva!!!!
- teljes körű hitelügyintés díjmentesen 18 bank ajánlatát összevetve
- ingatlanok eladása fix, kölcsönös egyezségeen alapuló jutalékért
- áfamentesek vagyunk, Önnek nem kell áfát fizetnie a jutalék mellett
- ingatlanok ingyenes bemutatása, megbízható szakemberek ki-ajánlásával építkezés, felújítás esetén
- albérletet kiközvetítjük ügyfélkörünknek kedvező jutalékért
- feltöltjük nyaralóvendégekkel üresen álló nyaralóját kedvező jutalékért
- lakástakarék pénztár, napelemprogram díjmentes tanácsadással
- az eladáshoz szükséges energetikai tanúsítvány elkészítése gyors határidővel

Mindaz egy helyen a balatoni otthon ingatlanirodában !!!

<http://www.balatoniotthon.hu/>

Hívjon minket bizalommal: 06-30/3122-451

Kiss Zoltán okleveles ingatlanközvetítő

- Fáradt, kimerült mégsem tud jól aludni?
- Ideges, szorong? Fáj a feje?
- Visszatérő egészségügyi problémái vannak?
- Szeretne leszokni a cigarettáról?

Szeretne egészségesebben élni,
könnyebben átvészelni
a betegségeket?

Jöjjön el, keressük meg együtt a megoldást!
Az alábbi kezelési technikákkal várom:

BIOREZONANCIA

Számítógép segítségével végzett felmérés, kezelés, mely sejt szintű információk alapján érzékeli és kezeli a felborult egyensúlyi energetikai állapotokat.

Dr Wu-féle FEJMASSZÁZS

Célja a teljes test egészségének javítása, mégpedig a fej masszázsa, kezelése által (érinti még a nyak, váll, karok, kezek területeit is)

TALPMASSZÁZS (reflexológia)

A láb reflexzónáin keresztül befolyásolni tudjuk az egyes szervek nem megfelelő működését ezáltal az egész testi-lelki jóllétet.

Siklós Viktória

természetgyógyász-fitoterapeuta

Szeretettel várom hívását: 20-3505658